

підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : Матеріали п'ятої міжнар. наук.-практ. конф., 15-16 вересня 2016 р. Одеса, Атлант, 2016. С. 276-277.

3. Мелень О.В., Холондач Ю.Ю. Актуальні питання прибутковості підприємства та шляхи її збільшення. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва. Х.:* НТУ «ХПІ». 2015. № 25 (1134). С. 123-126.

СУТНІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

*Дмитрієва О.І., к.е.н, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Основою національного господарства країни є транспортна система, ефективність функціонування якої визначається рівнем розвитку транспортної інфраструктури. Транспортна система відіграє важливу роль у функціонуванні та розвитку економіки регіону та країни в цілому, забезпечуючи зв'язок виробництва й споживання, підтримує мобільність населення та задовольняє потреби в перевезеннях.

Сучасна транспортна система України та регіонів переживає період кризи, стан інфраструктури і рівень організації перевезень не відповідають потребам суспільства та стандартам якості надання транспортних послуг. Все це знижує ефективність функціонування транспортної системи регіонів та зумовлює необхідність подальшого розвитку.

Проблемам розвитку транспортної інфраструктури України присвячені праці таких вітчизняних дослідників як О. Амосов, Н. Безбах, В. Бондар, Н. Бондар, Н. Бортник, В. Брагінський, О. Васильєв, А. Возненко, Л. Волинець, В. Гамалій, Р. Григоренко, Ю. Грисюк, Р. Гудима, В. Гурнак, О. Дейнека, А. Дем'янченко, Х. Дорофєєва, С. Дульфан, С. Єсімов, В. Жаворонков, Г. Жовтяк та інших.

В цілому транспорт – це специфічна комунікаційна інфраструктурна галузь матеріального виробництва й сфери обслуговування, яка забезпечує потреби населення й господарства з усіх видів перевезень [1, с. 7]. Це основа розвитку зовнішніх і виробничо-технологічних внутрішніх зв'язків країни. Транспорт необхідно розглядати як основну складову будь-якої регіональної транспортної системи.

Аналізуючи поняття «транспортна система» можна зробити висновок, що різні автори та різні джерела пропонують різну складову її елементів: транспорт; транспорт, інфраструктура та підприємства та фахівці, що її обслуговують.

В широкому розумінні, транспортна система – це сукупність транспортних засобів та відповідної інфраструктури, поєднаних системою управління, що функціонує на певній території на основі логістичного підходу, метою якої є задоволення потреб населення та суб'єктів економічної діяльності у перевезеннях пасажирів та вантажів [1, с. 12].

Ефективне функціонування транспортної системи залежить від наявності та якості відповідної інфраструктури. Лінгвістична сутність терміну «інфраструктура» в перекладі з латині означає «основу», «фундамент». На початку ХХ ст. інфраструктура була синонімом поняття «забезпечення» і застосовувалася здебільшого у військовій термінології [2, с. 499].

Спроби економістів узагальнити уявлення про економічний сенс даної категорії з'явилися в ХІХ ст. Так, А. Сміт у роботі «Дослідження про природу та причини багатства народів» зазначав необхідність створення «загальних споруд та установ, необхідних для суспільного виробництва, але не вигідних для приватного капіталу» [3].

Пізніше К. Маркс підкреслив наявність матеріальних умов праці як невід'ємної складової процесу праці [4].

Економічна енциклопедія дає тлумачення інфраструктури як сукупності організаційно-економічних, соціальних та юридичних умов, а також споруд, будівель, систем і служб, необхідних для функціонування будь-якого типу економіки, процесу матеріального виробництва й забезпечення повсякденної життєдіяльності населення [5, с. 106-107].

Іншою точкою зору щодо розуміння поняття «інфраструктура» є трактування поняття, як сукупності мереж, в яких здійснюються поставки продукції між віддаленими один від одного економічними агентами, а також галузі економіки, що експлуатуються як мережі [6, с. 256-257].

Таким чином, виходячи з проведеного аналізу, можна зробити висновок, що транспортна інфраструктура - це складова транспортної системи країни та представляє собою сукупність транспортних шляхів, вузлів, об'єктів з обслуговування пасажирських і вантажних перевезень, об'єктів технічного обслуговування та ремонту, які забезпечують функціонування всіх видів транспорту у складі транспортної системи країни.

Розвиток транспортної інфраструктури визначається впливом стимулюючих її зростання факторів і створених в економіці умов формування, і при цьому є одним з визначальних чинників соціально-економічного розвитку держави.

Розглядаючи представлене вище, необхідно зазначити, що транспортна інфраструктура є складним комплексом шляхів сполучення та організаційно-правових умов, що забезпечують їх ефективне функціонування. Функціонування транспортної інфраструктури неможливо розглядати лише з позиції розгляду роботи окремих елементів, бо головною характеристикою її розвитку є взаємозалежність елементів.

Література:

1. Заболодська І.В., Бузько І.Р., Зеленко О.О., Хорошилова І.О. Інфраструктурне забезпечення розвитку транспортної системи регіону: колективна монографія. Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. 193 с.
2. Советский энциклопедический словарь. Гл. ред. А.М. Прохоров. М.: «Советская энциклопедия», 1983. 1600 с.

3. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов.: Эксмо, 2007. 960 с.
4. Маркс К., Энгельс Ф. Капитал. Критика политической экономии. Т.1. Кн.1: Процесс производства капитала. Т.23. М.: Госполитиздат, 1960. 784 с.
5. Популярная экономическая энциклопедия. Гл. ред. А.Д. Некипелов. М.: Большая российская энциклопедия, 2001. 367 с.
6. Экономическая энциклопедия. Науч.-ред. совет изд-ва «Экономика»; Ин-т экономики РАН. Гл. ред. Л.И. Абалкин. М.: Экономика, 1999. 1055 с.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОМБАРДІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Курчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сьогодні роль ломбардів у житті деяких українців має тенденцію до зростання, адже фінансове становище пересічних громадян у зв'язку з економічною кризою значно погіршилося, при цьому кредити в банках отримати з недавнього часу дуже складно, а у кредитних спілок – надто високі відсотки. Ломбард став для багатьох єдиним прийнятним виходом із ситуації, відіграючи важливу соціально-економічну роль у житті суспільства.

Надаючи послуги з короткострокового кредитування громадянам, ломбарди задовольняють відповідні потреби різних верств населення, сприяють підтримці його життєвого рівня, зменшують соціальну напругу в країні, а також забезпечують підвищення платоспроможного попиту на товари та послуги в цілому.

У вітчизняній науці ломбард вкрай рідко ставав самостійним предметом дослідження. Сучасна кредитна теорія запізнюється з узагальненням практичних матеріалів у цій галузі, тому вітчизняна ломбардна практика, недостатньо підготовлена до нових проблем, ґрунтується на індивідуальному досвіді і не завжди знаходить правильні рішення.

Особливу специфіку ломбардне кредитування набуває в періоди криз і рецесії, коли банківський сектор втрачає конкурентні переваги на ринку споживчих кредитів (табл. 1.)

Таблиця 1 – Особливості ломбардного кредитування

Критерії	Ломбард
1	2
Позичальники	Тільки фізичні особи, резиденти і нерезиденти, в тому числі клієнти з низьким рівнем доходів, які не мають кредитної історії
Застави	Рухоме майно, що належить позичальникам і призначене для особистого споживання
Відсоткова ставка	Процентні ставки високі: до 200 ... 250%
Платоспроможність клієнтів	Платоспроможність клієнтів, їх доходи, місце роботи, соціальний статус не з'ясовуються